

Rektor
Uppsala universitet

Utvärderingsavdelningen
Henrik Holmquist
BESLUT

2004-06-01
Reg.nr 641-1934-04

Ansökan om rätt att utfärda logopedexamen

Uppsala universitet ges rätt att utfärda logopedexamen.

Ansökan

Uppsala universitet har ansökt om rätt att utfärda logopedexamen. För granskning av ansökan har Högskoleverket anlitat en grupp sakkunniga, professor Ewa Söderpalm, Göteborgs universitet (ordförande), professor Britta Hammarberg, Karolinska institutet, universitetslektor Lars Erik Johansson, Högskolan i Skövde och Maria Eriksson, tidigare logopedistuderande vid Lunds universitet.

De sakkunniga har granskat ansökan med bifogat underlagsmaterial. De sakkunniga har avlämnat sitt yttrande till Högskoleverket 2004-05-27. Yttrandet bifogas.

Tidigare beslut

I mars år 2003 ansökte Uppsala universitet, för första gången, hos Högskoleverket om rätt att utfärda logopedexamen. Sakkunnigruppen, som då var densamma, fann att det underlag och den information som gruppen haft att tillgå inte var tillräckligt utan att materialet måste kompletteras och granskas ytterligare. Yttrandet resulterade i att Högskoleverket avlog ansökan (2003-12-09, reg. nr 641-1278-03).

Bedömning

Bedömagruppen har i det nya yttrandet utgått från den kritik som riktades i den tidigare prövningen. Bedömagruppen anser nu att utbildningsplanen liksom kursplanerna har omarbetats så att de olika ingående momenten framgår. Kursplanerna i medicin har kompletterats med vissa för logopedin viktiga moment och fördelningen av poäng på dessa kurser har förändrats på ett tillfredställande sätt. Uppsala universitet har nu även lämnat en skriftlig redogörelse för hur praktikmomentet skall genomföras. I övrigt hänvisas till bedömagruppen yttrande.

Beslut

Högskoleverket instämmer i de sakkunnigas yttrande och beslutar att ge Uppsala universitet rätt att utfärda logopedexamen.

HÖGSKOLEVERKET

BESLUT

2004-06-01

Reg.nr 641-1934-04

Sid 2

Detta beslut har fattats av universitetskansler Sigbrit Franke efter föredragning av utredare Henrik Holmquist i närvaro av avdelningschef Ragnhild Nitzler och kanslichef Lennart Ståhle.

Sigbrit Franke

Henrik Holmquist

Kopia till:

Utbildningsdepartementet

De sakkunniga

Yttrande över ansökan från
Uppsala universitet om rätt att utfärda
logopedexamen

Bedömning

Bakgrund

I mars år 2003 ansökte Uppsala universitet, för första gången, hos Högskoleverket om rätt att utfärda logopedexamen. Bedömagruppens yttrande i ärendet resulterade i att Högskoleverket avslag ansökan (2003-12-09, reg. nr 641-1278-03).

Uppsala universitet inkom i april år 2004 med förnyad ansökan om rätt att utfärda logopedexamen, 641-1934-04.

Bedömagrupp och arbetsätt

Högskoleverket har uppdragit åt professor Ewa Söderpalm, Göteborgs universitet (ordförande), professor Britta Hammarberg, Karolinska institutet, universitetslektor Lars Erik Johansson, Högskolan i Skövde och Maria Eriksson, tidigare logopedistuderande vid Lunds universitet, att medverka i verkets prövning av ansökan från Uppsala universitet om rätt att utfärda logopedexamen. Bedömagruppen är densamma som vid den tidigare prövningen.

Bedömagruppen har gått igenom ansökan med dess bilagor, som bestått av: utbildningsplan, terminsöversikt, kursplaner, redogörelse för praktikorganisation samt kompletterande information angående organisation, administration och lokaler samt lärartjänster.

Genomförandet

Bedömagruppen fann i den tidigare prövningen att det underlag och den information som gruppen haft att tillgå inte var tillräckligt utan att materialet måste kompletteras och granskas ytterligare.

Bedömagruppen efterlyste i 2003 års yttrande sammanfattningsvis följande åtgärder:

- Utbildningsplanen måste omarbetas. Den är alltför kortfattad och därigenom svåröverskådlig. I utbildningsplanen ska det tydligt framgå vad som är kurser. Det bör framgå vad som eventuellt är moment i dessa kurser. Det bör också tillföras en terminsöversikt.
- Kursplanerna i logopedi måste omarbetas och brytas ned i mindre delar. Varje kurs inom logopedi måste få en egen kursplan där det framgår vad som är moment.

- Kursplanerna i medicin måste kompletteras med vissa för logopedin viktiga moment. Fördelningen av poäng på dessa kurser måste ses över.
- Det måste tillkomma en utförlig skriftlig redogörelse för hur det 25 veckor långa praktikmomentet skall genomföras och integreras med övriga kurser.

Bedömargruppen utgår i detta nya yttrande från ovanstående punkter.

För bakgrundsbeskrivning och grundläggande organisation inom Uppsala universitet hänvisar bedömargruppen till 2003 års yttrande. Vid den tidigare prövningen riktades inte någon allvarlig kritik inom områdena organisation och samverkan, infrastruktur samt studentmedverkan och kvalitetsarbete. För synpunkter på dessa aspekter hänvisas därför också till 2003 års yttrande.

Utbildningsplan och terminsöversikt

Förslag till logopedprogram omfattar nu 160 poäng, fördelade på ämnena logopedi 80 poäng, lingvistik 40 poäng, psykologi 20 poäng, medicin 15 poäng samt valfri kurs 5 poäng.

Bedömargruppen konstaterar att det i utbildningsplanen nu bättre framgår vad som är kurser och vad som är moment i dessa kurser. Det finns även en förtjänstfull beskrivning av det huvudsakliga innehållet i varje termin. Nivån på kurserna framgår dock inte av utbildningsplanen. Även om det inte är ett krav vill bedömargruppen ändå påpeka att ett sådant tillägg vore klargörande vad avser kurserna inom ämnet logopedi.

Det finns nu även en fungerande terminsöversikt för utbildningen som kan användas som ett komplement till utbildningsplanen. Bedömargruppen rekommenderar dock att de olika delkurserna och poängfördelningen tydligare anges samt att utförligare kommentarer ges om kursinnehållet. Terminsöversikten kan då fungera som en källa för information för studenterna om kommande terminer.

I utbildningsplanens punkt 4.1 anges "normal hörsel" som ett krav för tillträde. Bedömargruppen menar att "godkänt audiogram" vore en tydligare formulering av detta tillträdeskrav.

I utbildningsplanens punkt 4.2 om *Antagning till fortsatta studier* hänvisas till framtida beslut och regler fastställda av programkommittén. Med hänsyn till studenternas rättsäkerhet vore det bra om generella riktlinjer och regler för antagning till fortsatta studier också skrevs in i utbildningsplanen.

I 2003 års yttrande framgick att det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete och studentmedverkan. Grunderna i detta kvalitetsarbete kan med fördel även nämnas i utbildningsplanen, framförallt att kursvärdering ska ske efter varje kurs.

Kursplanerna

Kursplanerna inom *logopedi* är nu väl genomarbetade och kommer att fungera som en god grund för programmets kurser. Varje kurs har en egen kursplan och delkurserna med moment är väl preciserade. Litteraturen har nu också uppdaterats och är mer fördjupad än vid 2003 års prövning.

I kursplanen för *Barnlogopedi och habilitering* ingår en delkurs som ska behandla läs- och skrivsvårigheter och dyslexi. Bedömargruppen vill påpeka att det saknas mål för denna delkurs i kursplanens inledning.

Inom samma kurs kan delkursen *Habilitering* och delkursen *Alternativ och kompletterande kommunikation* sammanföras till en delkurs då de ligger nära varandra innehållsmässigt. Ett sådant sammanförande skulle dessutom minska risken för administrativa problem när studenter skall tilldelas halva poäng.

I samtliga kursplaner inom logopedi anges obligatorisk närvaro vid föreläsningar och seminarier som en del av examinationen. Bedömargruppen ifrågasätter om samtliga föreläsningar och seminarier behöver betraktas som obligatoriska. Vissa föreläsningar och seminarier bör vara obligatoriska men vilka dessa är bör i så fall preciseras närmare i kursplanerna om detta ska kvarstå under rubriken *Examination*. Skrivningar om detta kan annars flyttas till avsnittet under rubriken *Undervisning*.

Bedömargruppen konstaterar att det nu gjorts tillfredställande förändringar vad avser fördelning av poäng mellan prekliniska och kliniska kurser inom *medicin*. De moment som tidigare saknades i dessa kursplaner har nu i allt väsentligt tillförts. I kursplanen för *Öron, näsa hals* bör det dock tillföras ett moment kring dysfagi. I kursplanen för *Neurologopedi* finns visserligen delkursen *Dysfagi*, men de medicinska aspekterna av detta område bör även tillföras programmet och klart framgå i kursplanen.

Liksom vid 2003 års prövning finner bedömargruppen att kursplanerna i *psykologi* är genomtänkta och att kurserna är väl beskrivna. Bedömargruppen förutsätter att kursen *Metodologi och statistik* genomförs i samarbete med ämnet logopedi. Den kan på så sätt fungera som en förberedelse för den nu förlängda kursen *Forskningsmetodik och Vetenskapligt arbete* inom logopedi, där även examensarbetet ingår.

Kursplanerna inom *lingvistik* har nu blivit bättre, framförallt då viktningen mellan fonetik och allmän språkvetenskap nu är formellt reglerad genom att fonetik har givits egna kursplaner. I kursen *Barnets språkutveckling: normal och avvikande I* ingår även ett mindre självständigt arbete i den obligatoriska examinationen, vilket bedömggruppen hade önskemål om i den tidigare rapporten.

Praktikorganisationen

Bedömggruppen anser att Uppsala universitet nu, i samarbete med landstingen, arbetat fram en fungerande plan för logopedprogrammets omfattande praktikdel på 25 veckor. En detaljerad inventering har gjorts av tillgången på logopeder och logopedspecialister i de berörda landstingen, samt behovet av handledareutbildning för dessa. Avtal med de sex berörda landstingen kommer att skrivas under hösten 2004. En samrådsgrupp för praktiken kommer att bildas med representanter för medicinska fakulteten, institutionen för psykologi, institutionen för lingvistik och berörda cheflogopeder på landstingen.

Lärarkompetensen

Uppsala universitet uppger i materialet som bifogats ansökan att lärosätet kommer att utlysa ytterligare en läraranställning om examensrätten beviljas. Bedömggruppen menar att det är av stor vikt att denna befattning tillsätts med en disputerad lärare och vill påminna om det som skrevs kring detta i det tidigare yttrandet. Logopedprogrammet kommer att på sikt få ett stort antal studenter och med enbart en disputerad lektor blir det svårt att tillgodose behovet av forskningsanknytning av logopediska ämnen och att genomföra en god handledning av magisterarbetena. En adekvat boskillnad mellan handledare och examinationsrollerna försvåras dessutom med enbart en disputerad lektor inom logopedi. Utbildningen blir även på andra sätt mycket sårbar med en sådan bemanning. Bedömggruppen vill också påpeka vikten av att programmet tillförs tillräckligt administrativt stöd.

Forskningsmiljön och lärartillgången inom biämnena bedöms som god. Såsom också nämndes i det tidigare yttrandet är en samverkan med dessa biämnena viktig för att på sikt även få en fungerande forskning och forskarutbildning inom logopedi.

Sammanfattande bedömning

Bedömggruppen anser att de åtgärder som efterlystes i 2003 års yttrande nu i allt väsentligt har genomförts och föreslår att Högskoleverket tillstyrker Uppsala universitets ansökan om rätt att utfärda logopedexamen.